

Η ΕΝ ΚΥΠΡΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Ἀπὸ τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς 1878-1904
Ἱστορικὴ ἀνασκόπησις.

Ὅτε ἡ Ἀγγλία κατελάμβανε τὴν Κύπρον (τῆ 12) 24 Ἰουλίου 1878) καὶ δαφιλεῖς αἱ ἀπαγγελίαι τοῦ Βῆκονσφηλδ περὶ αὐτῆς ἔφθανον μέχρι τῶν ὠτων τῶν Κυπρίων, πλείστα τὰ ἀγαθὰ προσεδόκων οὗτοι μεταβιβαζόμενοι ἀπὸ δεσποτικῆς κυβερνήσεως εἰς πεπολιτισμένην καὶ φιλέλευθερον, καὶ δὴ τὴν προπαρασκευὴν αὐτῶν πρὸς ἕνωσιν μετὰ τῆς ἑλλῆς ἐλευθέριας Ἑλλάδος. Ἐπειδὴ δὲ βᾶσις τῆς ἐλευθερίας καὶ εὐημερίας τῶν λαῶν εἶνε ἡ ὑγιὴς δημοτικὴ ἐκπαίδευσις, διὰ τοῦτο οἱ Κύπριοι δικαίως τὰ ἐλπισθέντα ἀγαθὰ ἀνέμενον νὰ ἴδωσι πραγματοποιήματα παρὰ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως κατὰ πρῶτον ἐν τῇ βελτιώσει τῆς μέχρι τότε νηπιώδους δημοτικῆς ἐν τῷ Νήσῳ παιδείας. Ἀλλὰ δύο παρήλθον ἔτη ἀπὸ τῆς ἀγγλικῆς κατοχῆς καὶ οὐδεμία κυβερνητικὴ πρόνοια περὶ ταύτης εἶχε ληφθῆ. Ὁ δεῦτερος τῆς Κύπρου Ἀρμοστής τὸ πρῶτον Col. R., Biddulph C. R., ὁ διαδεχόμενος τὸν Sir Garnet Wolseley ἠθέλησε νὰ μεριμνήσῃ περὶ αὐτῆς· καλὸν δ' ἐθεώρησε πρὸ τούτου νὰ γνωρίσῃ τὴν μέχρι τότε κατάστασιν τῆς παιδείας ἐν Κύπρῳ. Διὸ καὶ ἀνέθηκε τῷ τότε αἰδεσιμωτάτῳ ἡμερησίῳ τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας μακαρίτῃ Ἰωσήφ Spenser τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς Νήσου. Οὗτος περιελθὼν τὴν Κύπρον (ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1880) μακροτάτην ὑπέβαλε τῷ Ἀρμοστῇ τούτῳ ἔκθεσιν περὶ τοῦ πράγματος δημοσιευθεῖσαν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27 Ἰουλ. 1880, ἐν σελ. 28 τῆς Κυανῆς Βίβλου. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης μαθάνομεν ὅτι ἐλειτούργουν τότε ἐν Κύπρῳ 140 σχολεῖα, ἧτοι 76 ἑλληνικὰ χριστιανικὰ καὶ 64 τουρκικὰ. Ἐκ τῶν 76 δὲ ἑλληνικῶν σχολείων 4 ἦσαν παρθεναγωγεῖα, ὧν ἐν ἐν Λευκωσίᾳ, δύο ἐν Λάρνακι καὶ ἐν ἐν Λεμεσῷ. Ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν τουρκικῶν σχολείων παραβαλλόμενος πρὸς τὸν τῶν ἑλληνικῶν εἶνε πολὺ ὑπέρτερος αὐτοῦ καὶ ἐν μεγάλῃ δυσαναλογίᾳ πρὸς τὸν πληθυσμὸν ἑκατέρας τῶν Ἐθνοτήτων κατὰ τοὺς χρόνους τῆς κατοχῆς (Ἑλληνες 137,631, Τοῦρκοι 45,458), καὶ τοῦτο διότι τὰ τουρκικὰ μόνον σχολεῖα ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐβιοηθύντο ὑπὸ τῆς τότε κυβερνήσεως διὰ

400 λιρών, ὅπερ ποσόν ἐξηκολούθει καὶ ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις νὰ παρέχῃ μόνον εἰς τὰ τουρκικὰ σχολεῖα.

Ἐν τῇ προορρηθείσῃ ἐκθέσει αὐτοῦ ὁ Sprenger ἐξέθετε καὶ τὴν κατάστασιν τῶν σχολείων, προέτεινε δὲ καὶ τὴν παροχὴν χορηγιῶν εἰς αὐτὰ ἄνευ διακρίσεως ἐθνότητος καὶ συνίστα τὴν διδασκαλίαν τῶν παιδῶν ἐν τῇ δημοτικῇ σχολῇ διὰ τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης ὡς καταλληλοτέρας. Ἡ ἐκθεσις αὕτη ἀναγνώσθησα ἐν τῇ Κυανῇ Βίβλῳ ἐξήγειρεν ἀληθῆ ἐν Κύπρῳ θύελλαν διαμαρτυριῶν διὰ τὴν τελευταίαν πρὸς τὸν Ἄρμοστὴν σύστασιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ὡς δύναται νὰ ἴδῃ τις ἐν τῷ τότε ἐγχαρῶ τύπῳ καὶ κατέστησεν ὑποπτον τοῖς Κυπρίοις πᾶσαν τῆς Κυβερνήσεως προθυμίαν εἰς βοήθειαν χρηματικὴν πρὸς τὴν παιδείαν, διότι ἐφοβοῦντο πάντες προσηλυτιστικούς σκοπούς τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἠέρισκον τὴν πρότασιν ὑποῦλον καὶ ὑπονοσοῦσαν τὴν βαθμιαίαν ὑπονόμεισιν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης. Ἀλλὰ ἰσοκράτου ἀξία καὶ συμφώνως πρὸς τὸ φρόνημα τῶν Ἑλλήνων Κυπρίων καὶ ἀνταξία δὲ τῆς χώρας ἐν ἣ ἐτράφησαν καὶ ἐγεννήθησαν ὁ Γιάδστων, ὁ Κωδριγκτών, ὁ Βύρων καὶ τόσοι ἄλλοι φιλλήλῃνες τῆς κραταιᾶς Ἀλβιάνος υἱοὶ ὑπῆρξεν ἡ εἰς τὰς ἐντόνους τῶν Κυπρίων διαμαρτυρία ἀπάντησις τοῦ ἐπὶ τῶν Ἀποικίων τότε ἀειμνήστου ὑπουργοῦ Kimberley, γράψαντος τοῖς τε Κυπρίοις καὶ τῇ Κυβερνήσει τὸ ἀληθές καὶ δικαίον φρόνημα αὐτοῦ: ὅτι θεωρεῖ τὰ γραφέντα αὐτῷ παρὰ νόησιν τῆς ἐν Κύπρῳ Κυβερνήσεως, διότι ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα πάντες γνωρίζομεν ὅτι εἶναι τὸ κάλλιστον ὄργανον πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας καὶ ὅτι ἡ γλῶσσα ἡ ἑλληνικὴ ἡ ἐκπολιτίσασα τὴν οἰκουμένην δύναται νὰ παιδεύσῃ κάλλιστα καὶ τοὺς Ἑλληνας τῆς Κύπρου. Ἐπέλεξε δὲ μόνον ὅτι, ἂν ἡ διαχειριστικὴ ἀρχὴ σχολείου τινὸς ἴθελε παρὰ τὴν Ἑλληνικὴν νὰ εἰσαγάγῃ καὶ τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν ἐδικαιοῦτο εἰς τοῦτο. Ἡ ἀπάντησις αὕτη τοῦ Κίμπερλεῦ καὶ τὸ γεγονός ὅτι ὁ τείως Διευθυντὴς τῆς Παιδείας ὑπεβίβασθη εἰς ἀπλοῦν ἐπόπτην καθουχάσαν τοὺς Κυπρίους, διότι μετ' ὀλίγον βλέπομεν ὅτι 17 Ἑλληνικὰ χριστιανικὰ σχολεῖα καὶ ἰσάριθμα ὀθωμανικὰ ἀπεδέξαντο τὴν κυβερνητικὴν χορηγίαν κατὰ τὸ ἔτος 1881, ὅτε ἡ Κυβέρνησις ἐξέδωκεν ἐγκύκλιον δι' ἧς προσεκαλοῦντο ὑπ' αὐτῆς ἀδικακῶς ποθούσης νὰ βοηθήσῃ τὰ σχολεῖα τῶν χωρίων τῆς Κύπρου χριστιανικὰ καὶ μωαμεθανικὰ, ἀμφοτέραι αἱ κοινότητες εἰν οἰκδηποτε χωρίῳ χριστιανικαί τε καὶ μωαμεθανικαί νὰ ὑποβάλλωσιν αἰτήσεις καὶ ἐκφράσωσι δι' αὐτῶν τὴν ἐπιθυμίαν ὅτι ἐζήτουν ὑπὸ ἄρους ρητοῦς νὰ βοηθηθῶσι τὰ σχολεῖα αὐτῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Κατὰ μικρὸν δὲ ἐκ τῶν μεγάλων χωρίων, ἅτινα πρῶτα ἀπεδέξαντο τὴν κυβερνητικὴν χορηγίαν, καὶ ἐκ τῶν πόλεων Κτήματος καὶ Βαρωσιῶν ἡ κυβερνητικὴ χορηγία ἐπεκτείνεται καὶ εἰς ἄλλα χωρία, ἀνέρχεται δὲ τῇ 1 Ἀπριλίου 1881 εἰς 1500 λίρας ἀγγλικὰς διὰ τὰ

σχολεία ἀμφότερων τῶν ἐθνοτήτων, ὧν 875 διὰ τὰ ἑλληνικά καὶ 598 διὰ τὰ ὀθωμανικά. Ἐκ τούτων δὲ πάλιν 1189 λίραι ἦσαν μισθὸς τῶν διδασκάλων, αἱ δὲ ὑπολειπόμεναι διετίθησαν εἰς σχολικά κτίρια, ὧν τὰ πλεῖστα ἦσαν ἀκατάλληλα, ὡς καὶ νῦν ἐτι τὰ πολλὰ.

Ἐν τοῖς ἑλλησιν. δὲ δημοτικοῖς σχολείοις τότε ἐμαθῆτεον ἄρρενα μὲν 2910, κόραι δὲ 231, ἧται ἐν συνόλῳ 3141 παῖδες. ἐν δὲ τοῖς ὀθωμανικοῖς 1137 ἄρρενα, 284 δὲ κοράσια, ἧται ἐν συνόλῳ 1421 παῖδες. Τοιαύτη λοιπὸν μέχρι τοῦ 1882 ὑπῆρξεν ἡ τῆς Κυβερνήσεως μέριμνα καὶ ἡ τῆς δημοτικῆς παιδείας κατάστασις.

Ἐπειδὴ δὲ ἡσμημίραι ὁ πρὸς τὰ γράμματα πῶτος τῶν Κυπρίων ἠόζαντο καὶ ὑπὸ τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου, δι' εἰδικῶν εὐεργετικῶν νόμων, ἐθεσπίσθησαν τὰ τῆς παιδείας ἐπὶ τὸ κρεῖττον, διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν σχολείων διηλεκτικῶς ἐκτοτε αὐξάνεται, κατ' ἀναλογίαν δὲ καὶ ἡ κυβερνητικὴ χορηγία, ὡς δύναται νὰ δεῖξωσι τὰ ἐξῆς:

Κατὰ τὸ 1889/90 ὑπῆρχον ἐν ἐνεργείᾳ 223 ἑλληνικά χριστιανικά σχολεία μετὰ 241 διδασκάλων καὶ 31 διδασκαλισσῶν, ἧται ἐν συνόλῳ 272. Ἐκ τούτων 188 μόνον ἐβοηθῆθησαν διὰ λίρ. στερλ. 2250 ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ δὲ πρὸς συντήρησιν αὐτῶν ὕλική δαπάνη ἀνῆλθεν εἰς λ. στ. 5,696, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐκουσίων τῶν κατοίκων, παρ' οἷς ἐλειτούργουν τὰ βοηθούμενα σχολεία, εἰσφορῶν ἐκ λ. στ. 3,446. Προστιθεμένης δὲ καὶ τῆς δαπάνης πρὸς συντήρησιν 35 ἀβοηθῆτων σχολείων, ὧν 3 τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως τῶν ἀρρένων, εἰς τὸ μνημονευθὲν ποσόν, προκύπτει τὸ ποσόν 6,963 λιρῶν, ὕπερ ἐν συνόλῳ ἐδαπανήθη κατὰ τὸ 1889 πρὸς συντήρησιν τῶν 223 σχολείων.

Οἱ δ' ἐγγραφέντες ἐν τοῖς μαθητολογίοις τῶν 223 τούτων σχολείων ἦσαν 8,766 ἄρρενα καὶ 1720 κοράσια, ἧται ἐν συνόλῳ 10,486.

Πλὴν τῶν ἑλληνικῶν χριστιανικῶν σχολείων ἐλειτούργησαν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ 97 ὀθωμανικά σχολεία, ἐν οἷς ἐδίδασκον 105 διδασκαλοὶ καὶ 3 διδασκάλισσαι. Ἡ Κυβέρνησις παρέσχε 590 λίρας εἰς 72 ἐξ αὐτῶν δημοτικὰ σχολεία, 159 δὲ λίρας εἰς τὸ τότε ἀνώτερον τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως σχολεῖον ἐν Λευκωσίᾳ Ρουσιτί, ὕπερ καθ' ἑλοκληρίαν συνετηρεῖτο ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ διὰ τὴν ὀθωμανικὴν παιδείαν προωρισμένου. Ἡ ὕλική ἔρα δαπάνη διὰ τὰ 97 τουρκικά σχολεία ἀνῆλθεν εἰς 1602 λίρας συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐκουσίων εἰσφορῶν τῶν ὀθωμανῶν κατοίκων τῆς Κύπρου. Οἱ ἐγγραφέντες δὲ ἐν τοῖς μαθητολογίοις τῶν 97 τούτων σχολείων ἦσαν 2648 ἄρρενες καὶ 800 κόραι, ἧται ἐν συνόλῳ 3448 παῖδες. Τὴν στατιστικὴν τῶν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1903—1904 σχολείων, διδασκάλων κλπ. ἰδὲ κατωτέρω.

Προγράμματα καὶ κανονισμὸς τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Ἀπὸ τοῦ 1898, εἰσηγησαμένου τοῦ γυμνασιάρχου τοῦ Παγκυπρίου κ. Μ. Γ. Βολονάκη, ἐξεπονήθησαν κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς νεωτέρας παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς νήσου ὑπὸ ἐπιτροπείας, ἐπὶ τούτῳ διορισθείσης ὑπὸ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου, ἀπαρτιζομένης δὲ ἐκ τοῦ πανοσιολογιοτάτου ἡγουμένου Κίρκου κ. Γερασιμου ὡς προέδρου, τοῦ κ. Μ. Δ. Βολονάκη γυμνασιάρχου τοῦ Παγκυπρίου, τριῶν καθηγητῶν τοῦ Παγκυπρίου Α. Πισίνου, Ν. Κοσιφάκη, Κ. Σταυριανοῦ, τοῦ ὑποδιευθυντοῦ τῆς ἀστικῆς σχολῆς Λευκωσίας Ν. Ἱερείδου καὶ τοῦ Ἑλληνοῦ βοηθοῦ τοῦ ἐπόπτου τῆς Παιδείας, κ. Ι. Ἰωαννίδου, νέα προγράμματα δι' ἀμφότερα τὰ φύλα ὡς καὶ κανονισμόν, ἅτινα ἐγκριθέντα ὑπὸ τε τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου καὶ τῆς Κυβερνήσεως εἰσῆχθησαν, ἐν χρήσει δὲ μέχρι τοῦ νῦν διατελοῦντα, ὠφελιμώτατα εἰς τὴν ἐν Κύπρῳ Ἑλληνικὴν Παιδείαν ἀπέβησαν. Κατὰ τοὺς κανονισμοὺς τούτους πᾶντα τὰ σχολεῖα τῆς Κύπρου ἐξάτακτα καταστάντα πλὴν τῶν τῆς Λαρκκος δύο, ἅτινα εἶναι πεντάτακτα καὶ τῆς ἐν Λευκωσίᾳ τετρατάκτου σχολῆς τοῦ ἁγίου Σάββα, παραρτήματος οὔσης τῆς ἀστικῆς σχολῆς τῆς Λευκωσίας, καὶ δεχόμενα τοὺς παῖδας ἀπὸ τοῦ ἰδίου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν, διαιροῦνται εἰς μονοδιδασκαλα, ὡς ἐκλήθησαν τὰ ἔχοντα ἓνα μόνον διδάσκαλον, διδιδασκαλα τὰ μετὰ δύο διδασκαλῶν, τριδιδασκαλα τὰ μετὰ τριῶν διδασκαλῶν κλπ. καὶ τέλος πλήρη. Καθ' ἅπασαν θὲ τὴν Κύπρον νῦν ὑπάρχουσι Ἑλληνικὰ δημοτικὰ σχολεῖα α') 18 μονοδιδασκαλα ἀρρένων β') 28 μονοδιδασκαλα θηλέων γ') 202 μικτὰ μονοδιδασκαλα δ') 11 διδιδασκαλα ἀρρένων καὶ 3 τῶν θηλέων ε') 6 τριδιδασκαλα ἀρρένων καὶ ς') 2 πλήρη ἀρρενωγογεῖα, ἅτοι ἡ ἐξάτακτος ἀστικὴ σχολὴ Λευκωσίας καὶ ἡ πλήρης δημοτικὴ σχολὴ Λεμησοῦ.

Ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς δημοτικοῖς σχολείοις τῆς Κύπρου διδασκονται τ' αὐτά, ἅπερ καὶ ἐν τοῖς ἀναλόγοις σχολείοις τῆς Ἑλευθέρας Ἑλλάδος, μετὰ διαφόρου δ' ὅμως ἐπιεκτασεως κατὰ τὰ διαφορα σχολεῖα καὶ παρέχονται στοιχειώδεις γεωργικαὶ γνώσεις· ἐπιμελείς δὲ διδασκαλοὶ παρὰ τὰ σχολεῖα αὐτῶν καταστήσαντες καὶ κήπους ὠφελίμων φυτῶν καὶ ἀνθῶν ἐμπνέουσιν ἀγαπῆν τοῖς τέκνοις τῶν ἀγροτῶν πρὸς τὴν γῆν καὶ ἐμψυχον ἐν αὐτοῖς καθιστῶσι τὴν ἀπὸ τῆς ἐδρας διδασκαλίαν τῆς φυσικῆς ἱστορίας. Ὁ δ' Ἐπόπτης τῆς Παιδείας δι' ἐγκυκλίου αὐτοῦ τελευταῖον ἐπιθαρρύνει εἰς τὸ ἔργον τοῦτο τοὺς διδασκάλους, ὑπισχνεῖται δὲ νὰ καταστήσῃ καὶ ἐορτὴν ἀνάλογον πρὸς

τὴν τῆς ἐν Ἑλλάδι Φιλοδασικῆς Ἐνώσεως. Πλεῖστον δ' ἐπιδιώκεται ἡ ὀρθοσκευτικὴ καὶ ἔθνικὴ ἀγωγή τῶν εἰς αὐτὰ φοιτῶντων Ἑλληνοπαίδων τῆς Κύπρου διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν κανονισμῶν ὀρίζεται καὶ ὁ πανηγυρισμὸς τῶν μεγάλων ὀρθοσκευτικῶν καὶ ἔθνικῶν ἑορτῶν καὶ οἱ τῆς Κύπρου Ἑλληνοπαῖδες τὴν ἔθνικὴν αὐτῶν ἑορτὴν πανηγυρίζουσιν ἀνταξίως τοῦ μεγάλου κῆτις.

Τὰ δὲ ὀθωμανικὰ δημοτικὰ σχολεῖα πεντάτακτα ὄντα, εἶναι πάντα μονοδιδασκαλα καὶ λειτουργοῦσιν ἀπὸ τοῦ 1894 κατὰ πρόγραμμα ἐν τῇ βασιί τῶν ἐν Τουρκίᾳ ἰσχυόντων προγραμμάτων, πλὴν τινῶν διαφορῶν, συνταχθῆν καὶ ὑπὸ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου ἐγκριθέν πρότερον ἰσχυεν ἕτερον. Ἐννοεῖται ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν σχολείων τούτων εἶναι ἀπλᾶ μόνον γραμματοδιδασκαλεῖα.

Διάρκεια τῶν μαθημάτων τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Τὰ μαθήματα τῶν δημοτικῶν σχολείων ἄρχονται ἀπὸ τῆς 9 Σεπτεμβρίου καὶ τελευτῶσι τῇ 9 Ἰουλίου Ἀργαῦσι δὲ καθ' ὄρισμένης ἐν τοῖς κανονισμοῖς ἑορτῆς, κατ' ἐπιταγὴν δὲ τοῦ Μ. Ἀρμοστοῦ, ἐκδοθεῖσαν τὴν 9 Σεπτεμβρίου 1903, καὶ κατὰ τὴν 9 Νοεμβρίου, ἐπίτειον τῶν γενεθλίων τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως Ἐδουάρδου τοῦ Ζ'.

Ἐκ τῆς ἐν τῷ ἐκπαιδευτικῷ Συνοδρίῳ ὑπεβληθείσης Ἐκθέσεως τοῦ κ. Μ. Βολωνάκη γυμνασάρχου τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου.

Ν Ο Μ Ο Σ

Θεσπισθεὶς ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος τοῦ Μεγάλου Ἀρμοστοῦ τῆς Νήσου Κύπρου καὶ Ἀρχιεποῦ τῶν ἐν αὐτῇ Δυνάμεων, τῇ συμβουλῇ καὶ συναινέσει τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου τῆς Νήσου.

ΠΕΡΙ ΔΗΨΕΩΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΓΑΡΥΣΙΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ἘΝ ΚΥΠΡΩΙ.

ΟΥΩΛΑΤΑΡ Ι. ΣΕΝΔΑΛ.]

[τῇ 3ῃ Ἰουλίου 1895.

Ἐπειδὴ τυγχάνει εὐκατεῖον νὰ γίνῃ καλλιτέρα πρόνοια διὰ τὴν Δημοτικὴν Ἐκπαίδευσιν ἐν Κύπρῳ.

Ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ὁ Μέγας Ἀρμοστής τῆς Νήσου Κύπρου καὶ

Ἀρχηγός τῶν ἐν αὐτῇ Δυνάμεων, τῇ συμβουλῇ καὶ συνκινεῖται τοῦ Νομοθετικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου, θεσπίζεται τὰδε. —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Συμβούλια καὶ Ἐπιτροπαί.

1. Θὰ ἰδρῦσιν Ἐκπαιδευτικὰ Συμβούλια ὅπως διακανονίζωσι καὶ ἀποφασίζωσι ὀριστικῶς ἐπὶ παντός ζητήματος, σχετιζομένου μετὰ τῆς ἐν Κύπρῳ Μουσουλμανικῆς καὶ Χριστιανικῆς Παιδείας καὶ ὅπως συμβουλεύωσι καὶ βοηθῶσι τὸν Μέγαν Ἀρμοστήν ὡς πρὸς τὴν δαπάνην τῶν πρὸς βοήθειαν τῆς παιδείας κατ' ἔτος ψηφιομένων ποσῶν.

2. Τὸ διὰ τὰ Μουσουλμανικὰ Σχολεῖα Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον θὰ ἀπαρτίζηται ἐκ τοῦ κατὰ καιρὸν Ἀρχιγραμματῆως τῆς Κυβερνήσεως, ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του, ὡς Προεδρεύοντος, ἐκ τοῦ κατὰ καιρὸν Ἀρχικαδῆ τῆς Κύπρου, ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του, ἐκ τοῦ κατὰ καιρὸν Μουφτῆ τῆς Κύπρου, ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του, ἐκ προσώπου τινὸς διοριστέου παρὰ τῶν Ἐπιτρόπων τοῦ Ἐρκάφ καὶ ἐξ ἑξ μελῶν τῆς Μωαμεθανικῆς Κοινότητος, ἀνά ἑνὸς ἐκλεγομένου ὑφ' ἑκάστης Ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ πᾶσαν διατίαν.

3. Τὸ διὰ τὰ Χριστιανικὰ Σχολεῖα Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον θὰ ἀπαρτίζηται ἐκ τοῦ κατὰ καιρὸν Ἀρχιγραμματῆως τῆς Κυβερνήσεως, ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του, ὡς Προεδρεύοντος, ἐκ τοῦ κατὰ καιρὸν Ἀρχιεπισκόπου πάσης Κύπρου, ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του, ἐκ τριῶν προσώπων ἐκλεγομένων παρὰ τῶν Ἑλληνικῶν Ὁρθοδόξων Μελῶν τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτῶν σώματος καὶ ἐξ ἑξ μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Κοινότητος, ἀπὸ ἑνὸς ἐκλεγομένου ὑφ' ἑκάστης Ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ πᾶσαν διατίαν.

4. Ὁ Ἐπόπτης τῶν Σχολείων θὰ εἰδοποιῆται περὶ ὅλων τῶν συνελεύσεων τῶν Συμβουλίων καὶ θὰ ἔχη τὸ δικαίωμα νὰ παρίσταται, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε διὰ τοῦ ἀντιπροσώπου του, καθ' ὅλας τὰς πράξεις τῶν συνελεύσεων τούτων. Δὲν θὰ λαμβάνη ποσῶς μέρος εἰς τὴν ἀπόφασιν τῶν ὑπὸ συζήτησιν ζητημάτων, ἀλλὰ θὰ δύναται νὰ δίδῃ τὴν γνώμην του, ὡςκαὶ θεωρήσῃ τοῦτο ἀνγκυρακίον, ἢ ὅταν προσκληθῇ νὰ πράξῃ τοῦτο.

5. Τὸ διὰ τὰ Χριστιανικὰ Σχολεῖα Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον θὰ ἐπιλαμβάνηται μόνον τῶν ζητημάτων, τῶν σχετιζομένων μετὰ τῶν ἐν τῇ Νήσῳ Ἑλληνικῶν Χριστιανικῶν Σχολείων καὶ οὐδενὸς ἄλλου· τὸ δὲ διὰ τὰ Μουσουλμανικὰ Σχολεῖα Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον θὰ ἐπιλαμβάνηται μόνον τῶν ζητημάτων, τῶν σχετιζομένων μετὰ τῶν ἐν τῇ Νήσῳ Μουσουλμανικῶν Σχολείων καὶ οὐδενὸς ἄλλου.

6. Τὰ καθήκοντα τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Συμβουλίων θὰ ἴναι νὰ δια-

σκέπτονται επί παντός ζητήματος, σχετιζομένου μετά της παιδείας και να ενεργώσι τὰ τῶν ἀκολουθῶν ζητημάτων. —

Νὰ ἐρίζωσι τὴν ἐν τοῖς σχολαίσις ἀκολουθητέαν πορείαν διδασκαλίας.

Νὰ λαμβάνωσι καὶ θεωροῦσι τὰς Ἐκθέσεις τοῦ Ἐπόπου τῶν Σχολείων, ὅταν αὐταὶ παραπέμπωνται πρὸς αὐτὰ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ νὰ συνιστῶσι τῇ Κυβερνήσει τὰς εἰς τὰ σχολεῖα χρηρηγητέας χορηγίας.

Νὰ ἀκούωσι καὶ ἀπορασιζώσιν ἐπὶ τῶν παρά τῶν κατοίκων ἢ τῶν διδασκάλων παραπόνων, ἅτινα αἱ Ἐπαρχιακαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐνδεχόμενον νὰ μὴ ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιλύσωσι· νὰ ἀκούωσιν ἐρεσεις κατὰ τῆς ἐπὶ παραπόνων γενομένων πρὸς αὐτὰς ἀπορρέσεως τῶν Ἐπαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν· νὰ ἀκούωσιν καὶ ἀπορασιζώσιν ἐπὶ παραπόνων ὡς πρὸς τὸν κατωτέρω προνοούμενον μερισμὸν τῆς χωρικῆς συνεισφοράς.

Νὰ ποιῶσι κανονισμούς, ἐρίζοντας τὰ καθήκοντα τῶν Διδασκάλων καὶ τὰς περιστάσεις, ὑφ' ἧς οὗτοι ἔμπορὸν νὰ παυθοῦν ὑπὸ τῶν Ἐπαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν· νὰ προσδιορίζωσιν, ὑπὸ τοὺς περαιτέρω τιθεμένους ὅρους, τὰ χωρία, ἐν οἷς θὰ ἰδρυθῶσι δημοτικὰ σχολεῖα.

7. Τὰ Ἐκπαιδευτικὰ Συμβούλια θὰ συνέρχωνται κατὰ τοιοῦτους χρόνους καὶ εἰς τοιοῦτους τόπους, οἷοι θὰ συμφωνοῦντο μεταξύ τῶν μελῶν, ἀλλ' ἐν ἑκάστῳ ἔτει θὰ γίνηται μία τοῦλάχιστον συνέλευσις.

8. Οὐδεμίαν ἔργασίαν θὰ διεξάγῃται κατὰ τινὰ συνέλευσιν, ἐκτὸς ἐὰν τῶν παρόντων πέντε τοῦλάχιστον μέλη· νοεῖται ὅμως πάντοτε ὅτι ἐπιτρέπεται εἰς ἑκάτερον Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον νὰ διορίζῃ τινὰ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ ὅπως ἀποτελέσωσιν Ἐπιτροπὴν πρὸς διεξαγωγὴν ἔργασίας τινός, ἣτις, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ, θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ γίνῃ κατὰ τὰ μεταξύ τῶν συνελεύσεων τοῦ Συμβουλίου διαλείμματα.

Ἐάν μετὰ δύο ἀλλεπαλλήλους προσκλήσεις ἐκ μέρους τοῦ Προεδρεύοντος, δὲν παραστῶσι πέντε μέλη κατὰ τὸν διὰ τὴν συνέλευσιν ἡρισθέντα χρόνον καὶ τόπον, ἐπιτρέπεται εἰς τὸ Συμβούλιον νὰ προβαίῃ εἰς ἔργασίαν, καὶ ἐν τρία μόνον μέλη ὡς παρόντα.

9. Θὰ ὑπάρχῃ ἐν ἑκάστῳ Διαμερίσματι Ἐπαρχιακὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ τὰ Μουσουλμανικὰ Σχολεῖα καὶ Ἐπαρχιακὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ τὰ Χριστιανικὰ Σχολεῖα.

10. Ἡ διὰ τὰ Μουσουλμανικὰ Σχολεῖα Ἐπαρχιακὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ἀπαρτιζέται ἐκ τοῦ κατὰ καιρὸν Διοικητοῦ τοῦ Διαμερίσματος, ὡς Προεδρεύοντος, τοῦ Καθ' ἃ τοῦ Διαμερίσματος, ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του, καὶ τεσσάρων μελῶν τῆς Μωαμεθανικῆς κοινότητος, ἐκλεκτίων καθ' ὃν τρόπον ἐκλέγονται νῦν τὰ μέλη τοῦ Μετζιλισίου Ἰταρί.

Νοεῖται ὅμως πάντοτε ὅτι ὁ ἐκλεγθὸς ἀριθμὸς ἔσται ὁ ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου ἀπαιτούμενος καὶ οὐχὶ ὁ διπλάσιος αὐτοῦ, ὡς ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὅπου ἐκλέγονται τὰ μέλη τοῦ

Μετζιλισίου Ίταρέ, και νοείται ώσαύτως ότι μέλη μόνον τῆς Μωαμεθανικῆς ὀρθοκείας θά ἐπιτρέπωνται νά ψηφοφορώσι.

11. Ἡ διά τὰ Χριστιανικά Σχολεῖα Ἐπαρχιακή Ἐπιτροπή θά ἀπαρτίζηται ἐκ τοῦ κατά καιρόν Διοικητοῦ τοῦ Διαμερισματος, ώς Προεδρεύοντος, τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ἐπαρχίας ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του και τεσσάρων μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου κοινότητος, ἐκλεκτέων καθ' ὄν τρόπον ἐκλέγονται νῦν τὰ μέλη τοῦ Μετζιλισίου Ίταρέ.

Και διά τούς σκοπούς τοῦ παρόντος ἔθρου, ἐν τοῖς Διαμερίσμασι Λευκωσίας και Ἀρμοχώστου ὁ Ἀρχιεπίσκοπος πικρῆς Κύπρου θά θεωρῆται ώς ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ἐπαρχίας.

Νοεῖται ὅμως πάντοτε ότι ὁ ἐκλεγθασάμενος ἀριθμός ἐσται ὁ ὑπό τοῦ παρόντος Νόμου ἀπαιτούμενος και οὐχί ὁ διπλάσιος αὐτοῦ, ώς ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐκλέγονται τὰ μέλη τοῦ Μετζιλισίου Ίταρέ, και νοείται ώσαύτως ότι μέλη μόνον τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας θά ἐπιτρέπωνται νά ψηφοφορώσι.

Νοεῖται ώσαύτως ότι τὸ μέλος ἢ τὰ μέλη τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου, τὰ ἀντιπροσωπεύοντα τὴν Μωαμεθανικὴν ἢ τὴν Ἑλληνικὴν Ὀρθοδόξον κοινότητα τοῦ Διαμερισματος, θά ἔχωσι τὸ δικαίωμα νά παρίστανται εἰς τὰς συνελεύσεις τῶν Ἐπιτροπῶν τῶν κοινότητων, ὡς ἀντιπροσωπεύουσι, και νά ψηφίζωσι ἐν παντὶ ζήτηματι, ὅπερ θά ἴριετο ἐνώπιον τῶν εἰρημένων Ἐπιτροπῶν.

12. Τὰ καθήκοντα τῶν Ἐπαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν, τηρουμένου τοῦ ἀκολουθοῦ ὄρου, θά ἴναι νά λαμβανῶσιν ὑπὸ σκέψιν και συνιστώσιν εἰς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον εἰς ποῖα χωρία τοῦ Διαμερισματος τῶν ἔδει νά ἰδρυθῶσι σχολεῖα· νά διορίζωσι και παύωσι τοὺς διδασκάλους τῶν δημοτικῶν σχολείων συνδρά τοῖς ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, ἐπὶ τούτῳ, γενησάμενοις κανονισμοῖς· νά ἐρίζωσι τὸν εἰς τὸν διδασκαλον πληρωτέον μισθὸν και τὸ ὑφ' ἑκάστου χωρίου εἰς βοηθίαν τοῦ σχολείου συνεισενεκτήον ποσόν· νά ἀκούωσι και ἀποφασίζωσιν ἐπὶ παραπόνων, εἴτε ἐκ μέρους τῶν κατοίκων εἴτε ἐκ μέρους τοῦ διδασκαλου, κατά τῆς διαχειρίσεως τοῦ σχολείου· νά λαμβανῶσιν ὑπὸ σκέψιν και ποιῶσιν ἐκθέσιν πρὸς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον ἐπὶ παντός ζητήματος, συνδεομένου μετὰ τῆς ἐν τῷ Διαμερίσματι παιδείας· νά θεωρῶσιν ἴρισεις ἐκ μέρους τῶν Χωρικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῶν μεταξὺ τῶν κατοίκων μερισμοῦ τοῦ ποσοῦ τῆς χωρικῆς συνεισφοράς.

Νοεῖται ὅμως ότι ἡ Ἐπαρχιακή Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπή θά ἔχῃ τὴν ἐξουσίαν νά διορίξῃ και παύῃ τοὺς διδασκάλους, νά ἐρίζῃ τοὺς μισθοὺς αὐτῶν και τὸ ὑφ' ἑκάστου χωρίου συνεισενεκτήον ποσόν, μόνον ἐν αἰς περιπτώσεσιν ἢ Χωρικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπή, ὡς αὕτη παραιτέρω συγκροτεῖται, ἠγνήθη ἢ παρημέλησε νά διορίσῃ διδασκάλους ἐντός τοῦ ὑπὸ τοῦ Νόμου διαγραφόμενου χρόνου.

13. Οὐδεμίαν ἐργασία θά διεξάγηται κατά τινα συνέλευσιν Ἐπαρ-

γιακῆς τινος Ἐπιτροπῆς, ἐκτός ἰάν τρία τοῦλάχιστον μέλη ὡσι παρόντα.

14. Τὰ μέλη τῶν Ἐπαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν θὰ ἐκλέγονται ἀνά πᾶσαν διετίαν, κατὰ τισαύτην ἡμέραν τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου, ὅσα θὰ ὀρίζετο ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Διαμερίσματος.

15. Ἐν παντὶ χωρίῳ, ἐν ᾧ θὰ ἰδρυθῆ δημοτικὸν σχολεῖον ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου, θὰ ὑπάρχη Χωρική Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀπαρτιζομένη ἐξ οὐχὶ πλειόνων τῶν πέντε καὶ οὐχὶ ἐλασσόνων τῶν τριῶν μελῶν καὶ ἐκλεγομένη ἀνά πᾶν ἔτος κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.—

Κατὰ τισα ἡμέραν, οὐχὶ βραδύτερον τῆς 20ης Ἰουνίου ἐν ἐκάστῳ ἔτει, ὁ Μουχτάρης τοῦ χωρίου θὰ διενεργῆ τὴν ἐν περιόπτῳ μέρει ἐντὸς τοῦ χωρίου τοιχοκόλλησιν εἰδοποιήσεως, προσκαλούσης τοὺς φορολογουμένους κατοίκους τοῦ χωρίου νὰ προσέλθωσιν εἰς συνέλευσιν, συγκροτητέαν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ εἰρημένου Μουχτάρη, κατὰ τὴν προτελευταίαν Κυριακὴν τοῦ εἰρημένου μηνός, πρὸς ἐκλογὴν Χωρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τισαύτης ἐκλογῆς θὰ ἀναγγέλληται ὑπὸ τοῦ Μουχτάρη εἰς τὸν Διοικητὴν τοῦ Διαμερίσματος, ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς συνελεύσεως.

Ἐὰν ἐκ τῆς ἐκθίσεως ταύτης φανῆ ὅτι οὐδεμία Ἐπιτροπὴ ἐξελέγη, ἢ ἰάν οὐδεμία ἐκθίσις ληφθῆ ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου ὀριζομένου χρόνου, ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Διοικητὴν νὰ ἐκδῆ εἰδοποιήσιν, τάσσουσαν ἡμέραν τισα ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου τοῦ μηνός Ἰουλίου διὰ τὴν ὑπὸ τῶν φορολογουμένων κατοίκων τοῦ χωρίου, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μουχτάρη, ἐκλογὴν Χωρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τισαύτης ἐκλογῆς θὰ ἀναγγέλληται ὑπὸ τοῦ Μουχτάρη εἰς τὸν Διοικητὴν ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκλογῆς.

Ἐὰν ἐκ τῆς ἐκθίσεως ταύτης φανῆ ὅτι οὐδεμία Ἐπιτροπὴ ἐξελέγη, ἢ ἰάν οὐδεμία ἐκθίσις ληφθῆ ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου ὀριζομένου χρόνου, τότε ἡ Χωρικὴ Ἐπιτροπὴ, ὁμοῦ μετὰ τοῦ Μουχτάρη τοῦ χωρίου, θὰ ἀποτελῆ τὴν Χωρικὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν.

Ἐκαστὴ Χωρικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ἐκλέγη ἐν τῶν μελῶν αὐτῆς ὅπως τοῦτο ἢ ὁ Πρόεδρος αὐτῆς.

Ὅπου περισσότερα τοῦ ἐνὸς χωρία ἐνδιαφέρονται εἰς σχολεῖόν τι, καὶ Ἐκπαιδευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων χωρίων θὰ ἀποτελῶσιν ὁμοῦ τὴν ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου σκοπομένην Χωρικὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν.

Νοεῖται ὁμοῦ πάντοτε ὅτι, οὐδὲν μέλος Χωρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ οὐδεὶς φορολογούμενος κάτοικος θὰ λαμβάνη μέρος εἰς

οιανδήποτε ἐνέργειαν, ἀφορώσαν Μουσουλμανικόν τι Σχολεῖον, ἐκτός ἐάν ἀνήκη εἰς τὴν Μωαμεθανικὴν θρησκείαν καὶ οὐδὲν μέλος Χωρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ οὐδεὶς φορολογούμενος κάτοικος θὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς οἰανδήποτε ἐνέργειαν, ἀφορώσαν Ἑλληνικόν τι Χριστιανικόν Σχολεῖον, ἐκτός ἐάν ἀνήκη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

16. Τὰ καθήκοντα τῆς Χωρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἦναι νὰ διορίζῃ καὶ παύῃ τοὺς διδασκαλοὺς τῶν δημοτικῶν σχολείων, συνωδὰ τοῖς ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπὶ τοῦτω γενησομένοις κανονισμοῖς, νὰ κάμνῃ συμφωνίας μετὰ τῶν διδασκαλῶν, νὰ καθαρῖζῃ τοὺς εἰς αὐτοὺς πληρωτίους ὠρισμένους μισθοὺς, νὰ διαμοιραζῇ μετὰ τῆς ἐκκλησίας ἢ τῶν ἐκκλησιῶν ἢ τοῦ Μουσουλμανικοῦ τεμένους τοῦ χωρίου καὶ τῶν κατοίκων τὸ ποσὸν τῆς χωρικῆς συνεισφοράς καὶ νὰ φέρῃ εἰς γνῶσιν τῆς Ἐπαρχιακῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς πᾶν ζήτημα, σχετιζόμενον πρὸς τὴν ἐν τῷ χωρίῳ παιδείαν.

17. Ἐπιτρέπεται εἰς ἕκαστον Συμβούλιον, συγκεκριημένον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νομοῦ, νὰ ποιῇ Θεσμῶς πρὸς διακανόνισιν τῆς δικονομίας του.

Ἐπιτρέπεται ὡσαύτως εἰς ἕκαστην Ἐπαρχιακὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἢ Χωρικὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν, συγκεκριημένην ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νομοῦ, νὰ ποιῇ Θεσμῶς πρὸς διακανόνισιν τῆς δικονομίας της· νοεῖται ὅμως ὅτι οἱ ὑπὸ Ἐπαρχιακῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς γενησόμενοι τοιοῦτοι Θεσμοὶ θὰ ὑπόκεινται εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ ὅτι οἱ ὑπὸ Χωρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς γενησόμενοι τοιοῦτοι Θεσμοὶ θὰ ὑπόκεινται εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Διαμερίσματος, εἰς ὃ ἀνήκει ἡ τοιαύτη Χωρικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ.

Ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ Προεδρεύων ἕκαστου τοιοῦτου Συμβουλίου ἢ Ἐπιτροπῆς θὰ ἔχῃ τὴν νικῶσαν ψῆφον μόνον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ τοῦ Διορισμοῦ καὶ τῆς Πληρωμῆς τῶν Διδασκάλων.

18. Κατὰ μῆνα Δεκέμβριον ἕκαστου ἔτους ἡ Ἐπαρχιακὴ Ἐπιτροπὴ θὰ καταρτίζῃ καταλογὸν τῶν ἐν τῷ Διαμερίσματι Χωρίων, ἅτινα εἶδει νὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς συντήρησιν σχολείου κατὰ τὸ ἀμείωτος ἐπόμενον σχολικόν ἔτος. Τὸ σχολικόν ἔτος θὰ ἔρχηται ἀπὸ τῆς 21ης Σεπτεμβρίου.

19. Εἰδοποιήσεις περὶ τῆς οὕτω ληφθείσης ἀποφάσεως θὰ ἀποδίδηται, μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου, εἰς τὸν Μουχτάρην ἢ εἰς τοὺς

Μουχτάρας τῶν ἐνδιαφερομένων χωρίων, οἰονδήποτε δὲ τῶν ἐν τῷ χωρίῳ προσώπων ἐμπορεῖ, πρὸ τῆς 15ης Φεβρουαρίου ἐκάστου ἔτους, νὰ ποιῇ πρὸς τὴν Ἐπαρχιακὴν Ἐπιτροπὴν, οἷας παραστάσεις θὰ ἐθεώρει πρέπον.

20. Ἡ Ἐπαρχιακὴ Ἐπιτροπὴ θὰ θεωρῇ ὅλας τὰς τυχὸν ληφθεσομένης τοικύτης παραστάσεις καὶ θὰ ὑποβάλῃ, οὐχὶ βραδύτερον τῆς 15ης Μαρτίου, εἰς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον, τὸν κατάλογον τῶν χωρίων, ἐν οἷς προτείνεται ἡ ἰδρυσις σχολείων, τὰς ἐκ τῶν χωρίων τούτων τυχὸν ληφθείσας παραστάσεις καὶ τὰς ἑαυτῆς παρατηρήσεις.

31. Πρὸ τῆς ἐναρξέως ἐκάστου σχολικοῦ ἔτους ὁ Μέγας Ἀρμοστής θέλει, κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, γινομένης οὐχὶ βραδύτερον τῆς 30ης Ἀπριλίου, ῥοῖζει, μέχρι τῆς 31ης Μαΐου, τὰ χωρία, ἐν οἷς σχολεῖα βοηθούμενα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως θὰ λειτουργήσῃσι κατὰ τὸ προσεγγίζον σχολικὸν ἔτος, καὶ ἐμπορεῖ νὰ διατάσῃ ἵνα οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ κεῖται τοιοῦτόν τι σχολεῖον, ἢ, ἐὰν ἐκ τοῦ σχολείου τούτου ὠφελῶνται πλείονα τοῦ ἑνὸς χωρία, πάντων τῶν οὕτως ὠφελουμένων χωρίων, συνεισενέγκωσιν εἰς τὴν δαπάνην αὐτοῦ κατὰ τὸν περαιτέρω περιγραφόμενον τρόπον.

Νοεῖται ἡμῶς πάντοτε ὅτι οὐδὲν χωρίον θὰ ὑποχρεῶται νὰ συντηρῇ σχολεῖον παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς πλειονότητος τῶν φορολογουμένων κατοίκων.

22. Ἡ Χωρικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ἀποφασίζῃ, οὐχὶ βραδύτερον τῆς 20ης Αὐγούστου, ἡποία πρόσωπα θὰ διορισθῶσι διδάσκαλοι ἐν τῷ χωρίῳ καὶ ἡποῖον θὰ ἦναι τὸ ποσὸν τοῦ εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν πληρωτέου ὠρισμένου μισθοῦ.

Ὁ μισθὸς τοῦ διδασκάλου θὰ ἀποτελεῖται:

(1) ἐξ ὠρισμένου μισθοῦ,

(2) ἐκ τῆς Κυβερνητικῆς χορηγίας.

Τὸ ποσὸν τοῦ ὠρισμένου μισθοῦ θὰ εἰσπράττεται παρὰ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου ἢ τῶν χωρίων, τῶν εἰς τὸ σχολεῖον ἐνδιαφερομένων, κατὰ τὸν κατωτέρω περιγραφόμενον τρόπον.

Ἡ Κυβερνητικὴ χορηγία θὰ ῥοῖζεται κατὰ τὴν κατάστασιν καὶ πρόσδον τοῦ σχολείου, ὡς αὐταὶ ἐξακριβῶνται διὰ τῶν περιοδικῶν ἐπιθεωρήσεων, καὶ ἀφοῦ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει αἱ συστάσεις τῆς Ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ Χωρικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ πληροφορῇ τὴν Ἐπαρχιακὴν Ἐπιτροπὴν περὶ τοῦ διορισμοῦ διδασκάλων ἐν τῷ χωρίῳ, οὐχὶ βραδύτερον τῆς 25ης Αὐγούστου.

23. Ἐὰν Χωρικὴ τις Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ παραμελήσῃ ἢ ἀρνηθῇ νὰ διορίσῃ, ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου τασσομένου χρόνου, τοὺς διδασκάλους τοῦ χωρίου, ὁ Μουχτάρας τοῦ χωρίου θὰ πληροφορῇ τὴν Ἐπαρχιακὴν Ἐπιτροπὴν περὶ τῆς παραλείψεως

ταύτης, οὐχί βραδύτερον τῆς 25ης Αὐγούστου, ἢ δ' Ἐπαρχιακὴ Ἐπιτροπὴ θέλει, οὐχί βραδύτερον τῆς 10ης Σεπτεμβρίου, διορίζει τοὺς διδασκάλους τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου, κρίζει τὸ ποσόν, τὸ εἰς αὐτοὺς πληρωτέον ὡς τὸ ποσόν τοῦ ὀρισμένου μισθοῦ καὶ ἀμέσως πληροφορεῖ τὸν Πρόεδρον τῆς Χωρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Νοεῖται ὅμως ὅτι θὰ ἔγναι καθήκον τῆς Ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς νὰ παραδίδῃ, μέχρι τῆς 15ης Σεπτεμβρίου, εἰς τὸν Ἐπόπτην τῶν Σχολείων, καταστασίν, δεικνύουσαν τὸ ὄνομα τοῦ διδασκάλου, τοῦ διορισθέντος διὰ τὸ ἀμέσως ἐπόμενον σχολικὸν ἔτος, ἡμοῦ μετὰ τοῦ ποσοῦ ἢ τοῦ εἰς αὐτὸν πληρωτέου ὀρισμένου μισθοῦ, καὶ ἐν ὃ διορισμὸς τοῦ τοιοῦτου διδασκαλοῦ ἐγένετο ὑπ' αὐτῆς ἢ ὑπὸ τῆς Χωρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

24. Ἡ Ἐπαρχιακὴ Ἐπιτροπὴ θὰ φροντίξῃ ὅπως, μέχρι τῆς 15ης Σεπτεμβρίου, παραδίδῃται εἰς τὸν Πρόεδρον ἑκάστης Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς εἰδοποιήσις προσκαλοῦσα τὴν Χωρικὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἵνα, ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς εἰδοποιήσεως ταύτης, καταμερίσῃ τὸ ποσόν τοῦ μισθοῦ τῶν διδασκάλων τοῦ χωρίου, εἴτε οὗτοι διορίσθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς, εἴτε ὑπὸ τῆς Χωρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, μεταξὺ τῆς ἐκκλησίας ἢ τῶν ἐκκλησιῶν ἢ τοῦ μουσουλμανικοῦ τεμένους τοῦ χωρίου, κατὰ τὴν περίπτωσηιν, καὶ, κατὰ τὰ μέσα ἐνὸς ἑκάστου ἰσὺς αὐτῶν, τῶν φορολογουμένων κατοίκων, τῶν δικαμιόντων καὶ ἀνηκόντων εἰς τὴν εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ χωρίου ἢ τῶν χωρίων ἰνδιαφερομένην θρησκευτικὴν κοινότητα· τὸ δ' οὕτω μερισθὲν ποσόν θὰ ἔγναι γνωστὸν ὡς τὰ σχολικὰ δικαιώματα».

25. «Φορολογούμενος κάτοικος δικαμιὼνα» θὰ σημαίνη καὶ συμπεριλαμβανῆ ἑκάστον πρόσωπον, δικαμιὼν ἐν τῷ χωρίῳ καὶ φορολογούμενον δι' οἰουδήποτε εἶδους φορολογίας.

«Ἐκκλησία» θὰ σημαίνη τὴν ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου καὶ θὰ συμπεριλαμβανῆ καὶ τὴν ἐκκλησίαν, ἥτις τυγχάνη προσετητημένη εἰς μοναστήριόν τι, κείμενον ἐντὸς τῶν ὄριων χωρίου τινὸς καὶ ἐν ἣ οἱ κάτοικοι ἐθίζουσι νὰ τελώσι τὴν δημοσίαν λατρείαν.

26. Κατάλογος τῶν εἰς ἑκάστον πρόσωπον ἀποκοπέων σχολικῶν δικαιωμάτων θὰ συντασσῆται ἐγγράφως καὶ θὰ πιστοποιητῆ διὰ τῶν ὑπογραφῶν τῶν μελῶν τῆς Χωρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ διὰ τῆς σφραγίδος ἢ τῶν σφραγίδων τοῦ Μουχτάρῃ ἢ τῶν Μουχταρῶν τοῦ εἰς τὸ σχολεῖον ἰνδιαφερομένου χωρίου ἢ χωρίων.

Ἀντίγραφον τοῦ καταλόγου θὰ τοιχοκολλᾶται ἐν περιόπτῳ μέρει ἐν ἑκάστῳ χωρίῳ ἰνδιαφερομένῳ εἰς τὸ σχολεῖον καὶ θὰ ἀποτέλληται, ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ καταλόγου, πρὸς τὸν Πρόεδρὸν τῆς Ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς, συνοδευόμενον ὑπὸ πιστο-

ποιητικῷ τοῦ Μουχτάρη ἢ τῶν Μουχταρῶν, πιστοποιοῦντος τὴν ἐν ἑκάστῳ χωρίῳ τοιχοκόλλησιν ἀντιγράφου.

27. Ὁ τυχὸν αἰσθανόμενος ἑαυτὸν ἠδικημένον ὑπὸ τοῦ εἰς αὐτὸν ἀποκοπέντος σχολικοῦ δικαιώματος ἔμπορεῖ νὰ ποιήσῃ ἔφρσιν πρὸς τὴν Ἐπαρχιακὴν Ἐπιτροπὴν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐν τῷ χωρίῳ τοιχοκόλλησεως τῆς εἰδοποιήσεως.

Ἡ ἔφρσις αὕτη, γινομένη ἐγγράφως, θὰ δηλοῖ τοὺς λόγους, δι' οὓς προβάλλεται ἡ εἰς τὴν ἀποκοπὴν ἐνστάσις.

28. Κατὰ τινὰ ἡμέραν, ἐπὶ τούτῳ ἤριστέαν, ἡ Ἐπαρχιακὴ Ἐπιτροπὴ ἢ τι πρόσωπον ἀπεστειλμένον πρὸς τοῦτο παρ' αὐτῆς θὰ προβαίνει εἰς ἐρεῦνας περὶ τοῦ δικαίου τοῦ μερισμοῦ καὶ περὶ τῶν τυχόν γενομένων ἐπίσεων.

29. Μετὰ τὴν τοιαύτην ἐρευναν, ἡ Ἐπαρχιακὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ποιῇ ἐν τῷ τῆς ἀποκοπῆς καταλόγῳ οἷας μεταβολὰς καὶ τροποποιήσεις θὰ θεώρῃ δικαίας καὶ μετὰ ταῦτα θὰ ἐγκρίνῃ αὐτὸν καὶ θὰ φροντίξῃ ὅπως ἀντίγραφον τοῦ οὕτως ἐγκειμένου καταλόγου ἐγχειρισθῇ εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Χωρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Νοεῖται ὅμως ὅτι εἴτε τὸ ἐν τρίτον τῶν εἰς ἃ ἐγένετο ἡ ἀποκοπὴ τοῦ δικαιώματος προσώπων, εἴτε τόσοι ἐξ αὐτῶν, ὅσοι ἡμοῦ ἐξετιμήθησαν ὅπως πληρώσωσι ποσὸν οὐχὶ μικρότερον τοῦ ἡμίσεος τοῦ ὅλου, ἔμπορῶν, ἐντὸς 14 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ καταλόγου ὑπὸ τῆς Ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς, νὰ ἐπεσιβάλουν πρὸς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον τὸν ὑπὸ τῆς Ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς γενομένον μερισμόν. Ἡ τοιαύτη ἔφρσις πρέπει νὰ ἴναι ἐγγράφως καὶ νὰ δηλοῖ τοὺς λόγους, δι' οὓς γίνεται.

Τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον θὰ θεωρῇ τὴν ἔφρσιν καὶ θὰ ποιῇ οἷον διάταγμα θὰ τῷ ἐφαίνετο δίκαιον, ἢ δ' ἀπόφασις αὕτη θὰ ἴναι τελειωτικὴ.

Νοεῖται ὡσαύτως ὅτι, ἐν φανῇ εἰς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον ὅτι κατὰ τὴν διανομὴν τῆς τοῦ χωρίου συνεισφοράς διεπράχθη σκαιὰ τις ἀδικία ἢ ἀταξία, ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Μέγαν Ἀρμοστήν, τῇ συστάσει τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, νὰ διατάξῃ τὴν ἐπὶ τοῦ χωρίου ἐκείνου ἐπιβολὴν ἤριστικοῦ τινος φόρου, ὅπως ἀποτελεσθῇ ἡ τοῦ χωρίου συνεισφορά.

30. Ἄμα τῇ παρὰ τῆς Ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς ἢ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὴν περίπτωσιν, ἐγκρίσει τοῦ καταλόγου, τὸ εἰς ἕκαστον πρόσωπον διὰ σχολικὰ δικαιώματα ἀποκοπὴν ποσὸν θὰ κηθιστῆται πληρωτέον παρ' αὐτοῦ τε καὶ τῶν κληρονόμων του εἰς οἷας δόσεις καὶ καθ' ὅταν ἡ οἷας προθεσμίας ὁ Μέγας Ἀρμοστής ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν θὰ διατάσσει, εἰσπρακτέον δὲ καθ' ὃν τρόπον καὶ οἱ Κυβερνητικοὶ φόροι.

Νοεῖται ὅμως πάντοτε ὅτι ὁ Μέγας Ἀρμοστής θὰ ἔχῃ τὸ ἐλεύθερον

ὅπως, αὐτοπροαιρέτως ἢ τῇ αἰτήσει τῆς Χωρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, διατάσῃ ἵνα τὸ σύνολον ἢ μέρος τι τῶν σχολικῶν δικαιωμάτων πληρωθῇ εἰς εἶδος ἀντὶ εἰς χρήματα. Καὶ ὅθ' ἦναι ἐλεύθερος ὁ Μέγας Ἄρμοστής νὰ ὀρίξῃ τὸ εἶδος τοῦ προϊόντος, εἰς ὃ τὰ τοιαῦτα σχολικά δικαιώματα ὅθ' ἠδύναντο νὰ πληρωθῶσιν, ὡς εἴρηται, καὶ νὰ ὀρίξῃ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς ποίας τιμὰς ὅθ' γίνηται δεκτὸν τὸ προϊόν τοῦτο καὶ εἰς ποία πρόσωπα καὶ εἰς τίνας τόπους ὅθ' ἠδύνατο νὰ παραδοθῇ οὕτω καὶ νὰ διακανονίξῃ τὴν πώλησιν αὐτοῦ.

31. Εἰς τὴν ἐν ἐκάστῳ χωρίῳ πρώτην ἀποκοπὴν, τὴν γεννησομένην κατὰ τὰ ἀνωτέρω προβλεπόμενα, ὅθ' προστιθῆται ποσὸν παριστῶν δέκα τοῖς ἑκατὸν τοῦ οὕτως ἀποκοπέντος ποσοῦ, τὸ δ' οὕτως ἀποκοπόμενον ποσὸν ὅθ' εἰσπράττηται ταυτοχρόνως καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν καὶ τὰ σχολικά δικαιώματα τρόπον καὶ ὅθ' πληρῶνται εἰς χωριστὸν ταμεῖον κληθησόμενον «Τὸ σχολικὸν ταμεῖον» ὅθ' τηρεῖται δι' χωριστὸς λογαριασμός τοῦ σχολικοῦ ταμεῖου διὰ τὰ Μουσουλμανικὰ Σχολεῖα καὶ χωριστὸς διὰ τὰ Χριστιανικὰ Σχολεῖα.

32. Ἐὰν δι' οἰονδήποτε λόγον δὲν ἀποβῇ δυνατὸν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ εἰσπράξῃ κατὰ τι ἔτος παρὰ τινος χωρίου πλήρες τὸ ποσὸν τοῦ παρ' αὐτῆς προκαταβληθέντος ὀρισμένου μισθοῦ, ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Μέγαν Ἄρμοστήν νὰ διατάσῃ ἵνα τὸ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως προκαταβληθέντων ἀπαιτούμενον ποσὸν πληρωθῇ εἰς αὐτὴν ἐκ τοῦ σχολικοῦ ταμεῖου καὶ, ἐὰν τὸ ταμεῖον τοῦτο δὲν ἐπαρκῆ ὅπως καλύψῃ τὰ οὕτω προκαταβληθέντα ποσὰ, ὁ Μέγας Ἄρμοστής ἐμπορεῖ τότε νὰ διατάσῃ ἵνα τὸ ὑπόλοιπον τοῦ οὕτω προκαταβληθέντος ποσοῦ πληρωθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐκ τοῦ κατ' ἔτος διὰ χορηγίας εἰς δημοτικὰ σχολεῖα διατιθεμένου ποσοῦ, πᾶν δὲ ποσόν, ὅπερ ὅθ' διατάσσεται νὰ πληρωθῇ οὕτως ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος κῆθρου, ὅθ' ἐπιβαρῖνῃ εἰς πρώτην ὑποχρέωσιν πᾶν διὰ χορηγίας εἰς Δημοτικὰ σχολεῖα οὕτω διατιθέμενον ποσόν.

Νοεῖται ὅμως πάντοτε ὅτι πᾶν ποσόν, ὅπερ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ὅθ' εἰσπράττετο διὰ σχολικά δικαιώματα, ὅθ' ἀφιερῶται ἐν πρώτοις εἰς ἀπόδοσιν παντὸς ποσοῦ, ὅπερ τυχόν ἀφῆρηθῃ ἐκ τοῦ διὰ χορηγίας διατεθειμένου ποσοῦ, καὶ ὅτι τὸ ὑπόλοιπον αὐτοῦ ὅθ' πληρῶνται εἰς τὸ σχολικὸν ταμεῖον.

33. Οἱ μισθοὶ τῶν διδασκάλων ὅθ' πληρῶνονται καθ' οἷας δόσεις καὶ προθεσμίας ὁ Μέγας Ἄρμοστής ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὅθ' διατάσσῃ.

34. Ἡ Ἐπαρχιακὴ ἢ ἡ Χωρικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐμπορεῖ νὰ παύῃ πάντα διδάσκαλον, διορισθέντα ἐπὶ τῇ βᾶσει τοῦ παρόντος Νόμου, οὐδεὶς δὲ διδάσκαλος, οὕτω παυθεὶς, ὅθ' ἔχῃ ἀξίωσιν ἐπὶ μισθοῖ, ἐξικονουμένου πέραν τῆς ἡμέρας τῆς παύσεώς του.

Νοεῖται ὅμως ὅτι μόνῃ ἢ διορίσασα τὸν διδάσκαλον Ἐπιτροπὴ ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ νὰ παύῃ αὐτόν.

Νοεῖται ὡσαύτως ὅτι ἕκαστος διδάσκαλος θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἐκκαλῇ τὴν παῦσίν του, ἐὰν μὲν αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τῆς Χωρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς τὴν Ἐπαρχιακὴν Ἐπιτροπὴν, ἐὰν δὲ αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τῆς Ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον.

35. Ἐὰν, ἔνεκεν τοῦ θανάτου, τῆς παραιτήσεως ἢ τῆς παύσεως διδασκάλου τινός, ἢ ἄλλης τινός αἰτίας, ὑπαρξῆ ἤδη χρεῖα τις ἐν τινι σχολείῳ, ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Χωρικὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν νὰ διορίξῃ ἄλλον διδάσκαλον διὰ τὸ ἐπίλοιπον μέρος τοῦ σχολικοῦ ἔτους, ἢ δ' Ἐπαρχιακὴ Ἐπιτροπὴ ἔμπορεῖ νὰ διατάσῃ τὴν εἰς τὰ σχολικὰ δικαιώματα τὰ ἀποκοπέντα εἰς τὸ χωρίον ἢ τὰ χωρία, τὰ εἰς τὸ σχολεῖον ἐνδιαφερόμενα, προσθήκῃ ἢ ἀφαίρεσιν τοιούτου τινός ἑκατοστοῦ, ὅσον θὰ ἦτο ἀναγκαῖον.

Νοεῖται ὅμως ὅτι, ἐὰν ἡ Χωρικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ, πρὸς πλήρωσιν τῆς οὕτω προελευσῆς χρεῖας, δὲν διορίξῃ ἄλλον διδάσκαλον ἐντός 15 ἡμερῶν, ἀφ' οὗ ἢ τοιαύτη χρεῖα ἐπῆλθεν, ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Ἐπαρχιακὴν Ἐπιτροπὴν νὰ διορίξῃ διδάσκαλον, περὶ δὲ τοῦ διορισμοῦ τούτου ἡ Ἐπαρχιακὴ Ἐπιτροπὴ θὰ πληροφορῆ παραυτίκα τὴν Χωρικὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῆς ἐξετάσεως καὶ κατατάξεως τῶν διδασκάλων.

36. Οἱ ἐν Κύπρῳ διδάσκαλοι θὰ διαιρῶνται εἰς τρεῖς τάξεις.

37. Ἡ κατάταξις αὐτῶν θὰ γίνηται ὑπὸ τοῦ ὡς κατωτέρω προβλέπεται διοριστικοῦ Συμβουλίου Ἐξεταστῶν.

38. Ὅσοι τῶν τῆς δευτέρας καὶ τῆς τρίτης τάξεως διδασκάλων ἐπιθυμοῦσι νὰ προαχθῶσιν εἰς ἀνωτέραν τάξιν ἔμπορουν, κατόπιν αἰτήσεως πρὸς τὸ Συμβούλιον τῶν Ἐξεταστῶν, νὰ ὑποβληθῶσιν ἐκ νέου εἰς ἐξετάσεις, ὅπως δοκιμασθῶσι τὰ προσόντα αὐτῶν, ἀλλ' οὐδεμίαν τοιαύτην αἴτησιν θὰ γίνηται δεκτὴ, παρὰ μετὰ τὴν λήξιν δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς πρώτης κατατάξεως.

39. Διδάσκαλός τις, εἴτε ἐπιτύχῃ εἰς τὰς τοιαύτας ἐξετάσεις, εἴτε μὴ, δὲν θὰ δικαιῶται νὰ ζητήσῃ νὰ ὑποβληθῇ εἰς νέας ἐξετάσεις, εἰμὴ μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν ἀπὸ τῶν προηγουμένων ἐξετάσεών του.

40. Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Μέγαν Ἀρμοστήν ὅπως, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, διορίξῃ ὅσα ἂν ἐγκρίνῃ πρόσωπα πρὸς συγκρότησιν Συμβουλίου ἢ Συμβουλίῳ Ἐξεταστῶν, ὅπως καθορίζῃ τοὺς χρόνους καὶ τό-

πους, καθ' οὓς και ἐν οἷς τὰ Συμβούλια ταῦτα θὰ διεξάγωσι τὰς περαιοτέρω ἀναφερομένας ἐξετάσεις, καὶ ὅπως ἠρήξη τὴν ἀμοιβὴν, τὴν πληρωτέαν εἰς τὰ ἀπαρτίζοντα τὰ Συμβούλια ταῦτα πρόσωπα.

41. Τὰ καθήκοντα τῶν Συμβουλίων τῶν Ἐξεταστῶν θὰ ἴναι νὰ ἐξετάζωσι τὰ αἰτήσαντα νὰ ἐξετασθῶσι πρόσωπα, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ δοκιμάζωσι τὰς γενικὰς αὐτῶν γνώσεις καὶ τὴν πρὸς τὸ διδάσκειν κατὰ τὴν νέαν διδακτικὴν μέθοδον ἱκανότητά αὐτῶν καὶ νὰ ἀναγγέλλωσι πρὸς τὸν Ἐπόπτην τῶν Σχολείων τὰ ὀνόματα ἐκείνων, οἵτινες θὰ ἔδιδον ἐξετάσεις ἱκανοποιητικὰς δι' αὐτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν προσόντων τῶν ἐν Μουσουλμανικοῖς δημοτικοῖς σχολείοις διδασκάλων.

42. Ἀπὸ τῆς 20ης Ἀυγούστου 1896 καὶ ἐπιζῆς, οὐδεὶς θὰ διορίζηται ὡς διδασκαλὸς Μουσουλμανικοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, εἰς ὃ παρέχεται Κυβερνητικὴ χορηγία, ἐκτὸς ἴαν εἶται.

(α.) Φέρη δίπλωμα ἢ πιστοποιητικὸν ὅτι διήκουσε τῆς ὅλης σειράς τῶν ἐν τινι τῶν ἐν τῷ Τουρκικῷ Κρατὶ ἀνωτέρων Σχολῶν, τῶν γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Μεκτεπί Ἰτατί» ἢ «Δαουλ Μουαλλιμίν,» διδασκομένων μαθημάτων, εἶτε.

β.) Φέρη πιστοποιητικὸν ὅτι διήκουσε καλῶς τῆς ὅλης σειράς τῶν ἐν τῷ Ρουσιῖ Σχολείῳ τῆς Κύπρου διδασκομένων μαθημάτων, ἢ.

(γ.) Φέρη πιστοποιητικὸν τοῦ παρὰ τοῦ Μεγάλου Ἀρμοστοῦ, ὡς ἀνωτέρω ἀναφέρεται, διοριστέου Συμβουλίου Ἐξεταστῶν, πιστοποιῶν ὅτι εἶναι ἱκανὸς νὰ ἢ διδασκαλὸς Δημοτικοῦ Μουσουλμανικοῦ Σχολείου.

43. Ἀπὸ τῆς 20ης Ἀυγούστου 1896 καὶ ἐπιζῆς, οὐδεμία θὰ διορίζηται ὡς διδασκάλισσα Μουσουλμανικοῦ Δημοτικοῦ Παρθενωγαγίου, εἰς ὃ παρέχεται Κυβερνητικὴ χορηγία, ἐκτὸς ἴαν φέρη πιστοποιητικὸν τοῦ παρὰ τοῦ Μεγάλου Ἀρμοστοῦ, ὡς ἀνωτέρω ἀναφέρεται, διοριστέου Συμβουλίου Ἐξεταστῶν, πιστοποιῶν ὅτι εἶναι ἱκανὴ νὰ ἢ διδασκάλισσα Δημοτικοῦ Μουσουλμανικοῦ Παρθενωγαγίου.

44. Ἐκαστον πρόσωπον, ὅπερ ἐξεπλήρωσε τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 42 καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ 43 ἀναγραφόμενους ὄρους, θὰ δικαιοῦται νὰ λάβῃ πιστοποιητικὸν, ὑπογεγραμμένον παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐξεταστῶν καὶ τοῦ Ἐπόπτου τῶν Σχολείων καὶ πιστοποιῶν ὅτι οὗτος ἢ αὕτη ἔχει τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα ὅπως ἢ διδασκαλὸς ἐν τινι Μουσουλμανικῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ.

45. Οί Διδάσκαλοι πρέπει νά ὦσι μέλη τῆς Μωαμεθανικῆς Ὁρησκείας, ἡλικίας δὲ οὐγί ἡσσανος τῶν δεκαοκτώ ἐτῶν.

Νοεῖται ὅμως ὅτι διὰ τὴν διδασκαλίαν ξένων γλωσσῶν ἢ τεχνικῶν μαθημάτων δὲν θὰ ἦναι ἀναγκαῖον ὅπως ὁ διδάσκαλος τούτων ἀνήκη εἰς τὴν Μωαμεθανικὴν Ὁρησκείαν, οὔτε θὰ ἦναι ἀναγκαῖον ὅπως οὗτος ἔχη τὰ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 42 καὶ 43 τοῦ παρόντος Νόμου διαγραφόμενα προσόντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Περὶ τῶν προσόντων τῶν ἐν Ἑλληνικοῖς χριστιανικοῖς δημοτικοῖς σχολείοις διδασκάλων

46. Ἀπὸ τῆς 20ης Ἀγούστου 1896 καὶ ἐφεξῆς, οὐδεὶς θὰ διορίζηται ὡς διδάσκαλος Ἑλληνικοῦ Χριστιανικοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, εἰς ὃ παρέχεται Κυβερνητικὴ χορηγία, ἐκτός ἐὰν εἶτε.

(α). Φέρῃ δίπλωμα ἢ πιστοποιητικόν ὅτι διήκουσε τῆς ὅλης σειρᾶς τῶν ἐν τῷ παιδαγωγικῷ κλάδῳ τοῦ Κυπριακοῦ Γυμνασίου ἢ ἐν τινὶ ἀνεγνωρισμένῳ Διδασκαλεῖῳ διδασκομένων μαθημάτων εἶτε.

(β). ἐν ᾗ περιπτώσει ἔχρημάτισε διδάσκαλος πρὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ παρόντος Νόμου, φέρῃ πιστοποιητικόν τοῦ παρὰ τοῦ Μεγάλου Ἀρμοστοῦ, ὡς ἀνωτέρω ἀναφέρεται, διοριστέου Συμβουλίου Ἐξεταστῶν ἢ τῶν τοῦ παιδαγωγικοῦ κλάδου τοῦ Κυπριακοῦ Γυμνασίου Διδασκάλων, πιστοποιοῦν ὅτι εἶναι ἱκανός νά διδάξῃ κατὰ τὴν νέαν διδακτικὴν μέθοδον.

47. Ἀπὸ τῆς 20ης Ἀγούστου 1896 καὶ ἐφεξῆς, οὐδεμία θὰ διορίζηται ὡς διδασκαλίσα Ἑλληνικοῦ Χριστιανικοῦ Δημοτικοῦ Παρθεναγωγείου, εἰς ὃ παρέχεται Κυβερνητικὴ χορηγία, ἐκτός ἐὰν ἔχη τὰ ἐξῆς προσόντα, ἧτοι—

(α). Ἐὰν φέρῃ δίπλωμα ἢ πιστοποιητικόν ὅτι διήκουσε τῆς ὅλης σειρᾶς τῶν ἐν τινὶ ἀνεγνωρισμένῳ Διδασκαλεῖῳ διὰ διδασκαλίσσας διδασκομένων μαθημάτων, ἦ.

(β). Ἐὰν φέρῃ πιστοποιητικόν τοῦ παρὰ τοῦ Μεγάλου Ἀρμοστοῦ, ὡς ἀνωτέρω ἀναφέρεται, διοριστέου Συμβουλίου Ἐξεταστῶν, πιστοποιοῦν ὅτι εἶναι ἱκανὴ νά διδάξῃ κατὰ τὴν νέαν διδακτικὴν μέθοδον.

48. Ἐκαστον πρόσωπον, ὅπερ ἐξεπλήρωσε τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 46 (ἰδαφίους α καὶ β) καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ 47 (ἰδαφίους α καὶ β) ἀναγραφόμενους ὄρους, θὰ δικαιοῦται νά λάβῃ πιστοποιητικόν, ὑπογεγραμμένον παρὰ τοῦ Ἐξεταστικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Ἐπόπτου τῶν Σχολείων καὶ πιστοποιοῦν ὅτι οὗτος ἢ αὕτη ἔχει τὰ ἀπαιτούμενα προ-

σόντα ὅπως ἡ διδάσκαλος ἐν τινι Ἑλληνικῷ Χριστιανικῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ.

19. Οἱ διδάσκαλοι πρέπει νὰ ὦσι μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἡλικίας δὲ οὐχὶ ἥσσονος τῶν διακοτῶ ἐτῶν.

Νοεῖται ὅμως ὅτι διὰ τὴν διδασκαλίαν ξένων γλωσσῶν ἢ τεχνικῶν μαθημάτων δὲν θὰ ἦναι ἀναγκαῖον ὅπως ἡ διδάσκαλος τούτων ἀνήκη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, εὔτε θὰ ἦναι ἀναγκαῖον ὅπως οὗτος ἔχη τὰ ὑπὸ τῶν ἑθρῶν 46 καὶ 47 τοῦ παρόντος Νόμου διαγραφόμενα προσόντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Γενικά.

50. Ἀπὸ τῆς 30ης Σεπτεμβρίου 1896 καὶ ἐφεξῆς, οὐδεμία Κυβερνητικὴ χορηγία θὰ δίδεται εἰς σχολεῖόν τι, εὐ μισθοδοτούμενός τις διδάσκαλος δὲν κίκτηται τὰ ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν διαταξέων τοῦ παρόντος Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα.

51. Ὁ παρὼν Νόμος δὲν θὰ ἐφαρμολῆται εἰς τὰ ἐν ταῖς πόλεσι Λευκωσία, Λάρνακι καὶ Σκαλα, Λεμεσῶ, Ἀμμοχώστῳ καὶ Βαρσείσις, Κτήματι καὶ Κερυνεῖα Δημοτικὰ σχολεῖα, ἐκτὸς ἂν τὰ δύο τρίτα τῶν φορολογουμένων κατοίκων τῶν πόλεων τούτων ἰσφρασωσιν ἐγγράφως πρὸς τὸν Μέγαν Ἀρμοστήν τὴν εὐχὴν ὅπως ὑπαχθῶσιν εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ.

Νοεῖται ὅμως ὅτι ἡ Κυβερνητικὴ χορηγία θὰ ἐξακολουθήσῃ πληρωμένη ὡς τὸ πρόσθεν εἰς τὰ ἐν ταῖς πόλεσι ταύταις σχολεῖα, καὶ ἂν ταῦτα δὲν ὑπαχθῶσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀλλὰ νοεῖται ὡσαύτως ὅτι οὐδεμία Κυβερνητικὴ χορηγία θὰ πληρώνηται, ἐκτὸς ἂν οἱ διδάσκαλοι ἔχωσι τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα.

52. Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Μέγαν Ἀρμοστήν νὰ διαθέτῃ τοσοῦτον μέρος τοῦ εἰς χορηγίας σχολείων διατεθειμένου ποσού, ὅσον θὰ ἀπαιτεῖτο ὅπως παρασχεθῇ ἢ εἰς σχολεῖα, ἀνήκοντα εἰς θρησκευτικὰς κοινότητας ἄλλας ἢ τὰς Μουσουλμανικὰς καὶ τὰς Ἑλληνικὰς Ὁρθόδοξους, Κυβερνητικὴ χορηγία καὶ μόνον τὸ ὑπόλοιπον τοῦ εἰς χορηγίας διατεθειμένου ποσού θὰ διατίθεται ὑπὸ τὰς προνοίας τοῦ παρόντος Νόμου.

53. Ὁ «Περὶ Προσόντων Δημοδιδασκάλων Νόμος τοῦ 1892» ἀνακαλεῖται ὡδε ἀπὸ τῆς 20ης Ἀγούστου 1896.

54. Ὁ παρὼν Νόμος ἔμπορεῖ νὰ καλεῖται ὡς ὁ «Περὶ Παιδείας Νόμος τοῦ 1895.»

Ἐπεψηφίσθη ἐν Συμβουλίῳ σήμερον τὴν πέμπτην Ἀπριλίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἑνενηκοστοῦ πέμπτου Σωτηρίου ἔτους.

K. E. ΣΗΕΝΣΕΡ.

Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου

ΝΟΜΟΣ

Θεσπισθεὶς ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Ἐξουχότητος τοῦ Μεγάλου Ἀρμοστοῦ τῆς Νήσου Κύπρου καὶ Ἀρχηγοῦ τῶν ἐν αὐτῇ Δυνάμεων, τῆ συμβουλῆ καὶ συναινέσει τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου τῆς Νήσου

«ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1895.»

τῆ 3ῃ Ἀυγούστου 1897.

Ἡ Αὐτοῦ Ἐξουχότης ὁ Μέγας Ἀρμολτὴς τῆς Νήσου Κύπρου καὶ Ἀρχηγός τῶν ἐν αὐτῇ Δυνάμεων, τῆ συμβουλῆ καὶ συναινέσει τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου, θεσπίζειται τὰδε.

1. Τὸ Ἄρθρον 6 τοῦ «Περὶ Παιδείας Νόμου τοῦ 1895» θέλει ἀναγινώσκεισθαι καὶ ἔχει ἀποτέλεσμα, ὡσεὶν ἐν τῷ τέλει αὐτοῦ ἦσαν προστεθειμέναι αἱ ἀκόλουθοι λέξεις.

«Καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν ἑκάστῳ σχολεῖῳ διοριστίων διδασκάλων».

2. Εἰς τὸ 16ον ἄρθρον τοῦ εἰρημένου Νόμου προστεθῆσονται αἱ ἀκόλουθοι ὅροι.

«Νοεῖται ὅμως ὅτι, ἐπὶ τὰν εἰς σχολεῖον τι ἰνδιαφέρονται χωρία πλείονα ἢ ἓν, εἶσται καθῆκον τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ ὠρίσθη νὰ συγκροτῆται τὸ σχολεῖον, νὰ ἐρεῖξη ἡμέραν διὰ τὴν συγκροτήσιν συνελεύσεως ἢ συνελεύσεων πρὸς ἐκτίλειαν τῶν καθηκόντων, ἕτινα τὸ παρὼν ἄρθρον ἐπιβαλλεῖ εἰς τὰς Κοινὰς Ἐπιτροπὰς, καὶ ἐν ἡ Ἐπιτροπῇ οἰουδήτινος ἄλλου χωρίου, ἰνδιαφερομένου εἰς τὸ σχολεῖον, ἀπολίπη, μετὰ τὴν λήψιν εἰδοποιήσεως μετ' εὐλόγου προθεσμίας, νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν συνέλευσιν ἢ τὰς συνελεύσεις, ἢ ἐν τῷ χωρίῳ τοῦτο ἀπέλιπε νὰ διορίσῃ Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν, ἢ περὶ οἰουδήποτε τῶν ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ἀπαριθμουμένων ζητημάτων ἀπόφασις τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ ὠρίσθη νὰ συγκροτῆται τὸ σχολεῖον, θέλει, ὑπὸ τοὺς ὅρους τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου, εἶσθαι ὑποχρεωτικὴ καὶ

διὰ τὸ χωρίον, ὅπερ ἀπέλιπε νὰ προσέλθῃ ἢ διορίσῃ Ἐπιτροπήν, ὡς προεῖρηται».

«Νοεῖται ὡσαύτως ὅτι ἡ Χωρική Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐμπορεῖ, καθ' οἰονδήποτε χρόνον, νὰ ἀποφασίζῃ ὅτι, πλὴν τοῦ ποσοῦ τοῦ διδασκαλικοῦ μισθοῦ, θέλει συλλεγῆ ποσόν τι, οὐ, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς, ὑπάρχει χρεῖα διὰ τὰς ἐπισκευάς, τὰ ἐπιπλα ἢ τὴν γενικὴν διατήρησιν τοῦ χωρικοῦ σχολείου, τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο θέλει καταμερίζεσθαι καὶ συλλέγεσθαι, καθ' ὃν τρόπον ὁ παρὼν Νόμος προνοεῖ διὰ τὸν καταμερισμὸν καὶ τὴν συλλογὴν τῶν διδασκαλικῶν μισθῶν, συλλεγόμενον δὲ θέλει τίθεσθαι εἰς πίστωσιν τοῦ ἐξ οὗ συνελθῆ χωρίου».

3. Τὸ ἄρθρον 21 τοῦ εἰρημένου Νόμου θέλει ἀναγινώσκεσθαι καὶ ἔχει ἀποτέλεσμα, ὡσεὶν μετὰ τὰς λέξεις «κατὰ τὸ προσεγγίζον σχολικὸν ἔτος» ἦσαν προσθεθειμένοι αἱ λέξεις «καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰς ἕκαστον χωρικὸν σχολεῖον διοριστέων διδασκάλων» καὶ τὸ εἰρημένον ἄρθρον τροποποιεῖται ὡδε ἐπὶ πλέον διὰ τῆς ἀκυρώσεως τοῦ εἰς αὐτὸ προσηρητημένου ὅρου καὶ τῆς εἰς τὸν ὅρον ἐκείνον ὑποκαταστάσεως τοῦ ἀκολουθοῦ, ἧτοι.

«Νοεῖται ὅμως πάντοτε ὅτι οὐδὲν χωρίον θὰ ὑποχρεῖται νὰ συντηρῇ σχολεῖον παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς πλειονότητος τῶν κατοίκων, πλὴν εἰ μὴ φανῇ εἰς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον καὶ τὸν Μέγαν Ἀρμοστήν ὅτι ὑπάρχει εὐλόγος προσδοκία ὅτι τὸ τριεὶς σχολεῖον θὰ ἐπιτύχῃ τὴν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως λήψιν ἐτησίας χρηρηγίας, ἧτις δὲν θὰ ἦναι μικροτέρα τῶν 5 λιρῶν.»

4. Εἰς τὸν «Περὶ Παιδείας Νόμον τοῦ 1895» προστεθῆσεται τὸ ἀκόλουθον ἄρθρον, ὅπερ ἀριθμηθῆσεται ὡς 22ον, τὰ δ' ἐπόμενα ἄρθρα τοῦ εἰρημένου Νόμου ἀναριθμηθῆσονται συμπῶνως.

«22. Καθ' οἰονδήποτε ἔτος, καίπερ παρελθούσης τῆς ἡμέρας, ἣν τὸ ἄρθρον 21. τοῦ παρόντος Νόμου τασσεῖ διὰ τὸν ὄρισμὸν τῶν χωρίων, ἐν οἷς θέλουσι λειτουργῆσαι σχολεῖα, βοηθούμενα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἐπιτρέπεται, εἰς τὸν Μέγαν Ἀρμοστήν νὰ διατάσῃ τὴν εἰς τὸν κατάλογον τῶν χωρίων τούτων προσθήκην προσθέτων χωρίων, τούτου δὲ γενομένου, οἱ κάτοικοι τῶν προσθέτων τούτων χωρίων θέλουσι συνεισφέρει εἰς τὴν δαπάνην τῆς συντηρήσεως τῶν σχολείων τῶν ὁμοιοτρόπως, ὡσεὶ τὰ χωρία τῶν εἶχον συμπεριληφθῆ ἐν τῷ ἀρχικῷ καταλόγῳ.»

5. Τὸ ἄρθρον 24 τοῦ εἰρημένου Νόμου θέλει ἀναγινώσκεσθαι καὶ ἔχει ἀποτέλεσμα, ὡσεὶν μετὰ τὴν ἐν τῷ ἑκτῷ αὐτοῦ στίχῳ λέξιν «καταμερίσῃ» ἦσαν προσθεθειμένοι αἱ λέξεις «πᾶν ποσόν, ὅπερ τυχὸν διεγράφη ὡς μὴ εἰσπράξιμον ἐκ παρελθουσῶν ἀποκοπῶν, ὁμοῦ μετὰ τοῦ ποσοῦ.»

6. Τὸ ἄρθρον 29 τοῦ εἰρημένου Νόμου θέλει ἀναγινώσκεσθαι καὶ ἔχει ἀποτέλεσμα, ὡσεὶν μετὰ τὰς λέξεις «ἀδίκια ἢ ἀταξία,»

τάς ἀπαντώσας ἐν τῷ τρίτῳ στίχῳ τῆς τελευταίας αὐτοῦ παραγράφου ἦσαν προστεθειμένοι αἱ λέξεις.

«Ἡ ἐν τῷ μίῳ τῆς Χωρικῆς Ἐπιτροπῆς, καθ' οἰονδήποτε ἔτος, εἴτε πρὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ παρόντος Νόμου εἴτε μετ' αὐτήν, ἀπέλιπον νὰ παιήσωσι τὴν ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου ἀπαιτουμένη ἀποκοπὴν τῶν σχολικῶν δικαιωμάτων.»

7. Τὸ Ἄρθρον 31 τοῦ εἰρημένου Νόμου ἀκυροῦται ὡδε καὶ ἀντ' αὐτοῦ θεσπίζεται τὸ ἀκόλουθον.

«32. Εἰς ἑκάστην ἑτησίαν ἀποκοπὴν σχολικῶν δικαιωμάτων, γινομένην ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου, θέλει προστίθεσθαι, ἀνὰ πᾶν ἔτος, ποσόν, παριστῶν πέντε τοῖς ἑκατὸν τοῦ οὗτως ἀποκοπέντος ποσοῦ, τὸ δὲ πρόσθετον τοῦτο ποσόν θέλει εἰσπράττεσθαι, καθ' ἕνα χρόνον καὶ τρόπον εἰσπράττονται καὶ τὰ σχολικὰ δικαιώματα, καὶ ἀποτίεσθαι εἰς χωριστὴν ταμεῖον, κλητέον «Τὸ Σχολικὸν Ταμεῖον,» τῶν ἀπὸ τῶν Χριστιανικῶν σχολείων συλλεγομένων ποσῶν τηρουμένων κεχωρισμένως τῶν ἀπὸ τῶν Μουσουλμανικῶν σχολείων, ἀμφοτέρων δὲ ἀποτιομένων καθ' ἑκάστην ἐξαμηνίαν καὶ διατιθεμένων ἀντιστοίχως ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ σχολείου Ρουστίι.

8. Εἰς τὸν «Περὶ Παιδείας Νόμον τοῦ 1895» προστεθήσεται τὸ ἀκόλουθον ἄρθρον, ὑπὲρ ἀριθμηθήσεται ὡς 51ον, τὰ δ' ἐπόμενα ἄρθρα τοῦ εἰρημένου Νόμου ἀναιρηθήσονται συμφώνως.

«51. Τὸ διὰ τὰ Χριστιανικὰ Σχολεῖα Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον, ἐὰν φανῇ ὅτι ἡ ἀριθμὸς τῶν διδασκαλῶν, τῶν κεκτημένων τὰ προσόντα κατὰ τὸ ἄρθρον 47 τοῦ παρόντος Νόμου, τογχανε ἀνεπαρκῆς ὅπως ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ χρεῖας τῶν ὑφισταμένων σχολείων, ἔμπορεῖ νὰ ἀποφασίξῃ τὴν χορηγίαν πιστοποιητικῶν εἰς ὀρισμένον ἀριθμὸν προσώπων, ἅτινα δὲν ἔχρημάτισαν μὲν ὡς διδασκαλοὶ πρὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ παρόντος Νόμου, θέλουσιν ἔμως, ἰκανοποιητικῶ τῷ τρόπῳ, πεῖσαι τὸ Συμβούλιον τῶν ἐξεταστῶν ὅτι εἶναι ἰκανὰ νὰ διδάξωσι κατὰ τὴν νῦν διδασκαλικὴν μεθόδον.

Τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον θέλει δίδει δημοσίᾳ εἰδοποιήσῃν περὶ τοῦ χρόνου καὶ τόπου, ἐν ᾧ συγκροτηθήσονται αἱ ἐξετάσεις, καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν χορηγητέων πιστοποιητικῶν.

Πᾶς ὁ τογχὼν πιστοποιητικῶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου θέλει λογίζεσθαι ὡς κεκτημένος τὰ προσόντα κατὰ τὸ ἄρθρον 48 τοῦ παρόντος Νόμου καὶ ἔμπορεῖ νὰ διορίζηται ὡς διδασκαλὸς Ἑλληνικοῦ Χριστιανικοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, εἰς ὃ παρέχεται Κυβερνητικὴ χορηγία, χωρὶς νὰ ὑφίσταται οἰασδήποτε περαιτέρω ἐξετάσεις.»

9. Ὁ περὶ Παιδείας Νόμος τοῦ 1895 θέλει, ἀπὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ παρόντος Νόμου, λαβεῖ ἰσχύιν ἀνωρᾶ ταις ὑπὸ τοῦ παρόντος

Νόμου απαιτούμεναις προσθήκαις, παραλείψει και υποκαταστάσει, πᾶν δ' αντίτιπον αὐτοῦ, ἐκτυπούμενον μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος Νόμου, τῇ ἐξουσιοδοτήσει τοῦ Μεγάλου Ἀρμοστού, ἔμπορῇ νὰ ἐκτυπῶται ὁμοῦ μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου απαιτούμενων προσθηκῶν, παραλείψεων και υποκαταστάσεων.

10. Ὁ παρὼν Νόμος ἔμπορῇ νὰ καλεῖται ὡς ὁ «Ἐπὶ Παιδείας Τροποποιητικὸς Νόμος τοῦ 1897» και θέλει ἔμειν ἐν ἰσχύϊ κατα τινα ἡμέραν, κοινοποιητέαν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀρμοστού, ἐν τῇ Ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι.

Ἐπεψηφίσθη ἐν Συμβουλίῳ σήμερον τὴν εἰκοστὴν ἐβδόμην Μαΐου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἐνενηκостоῦ ἐβδόμου Σιατηρίου ἔτους.

Κ. Ε. ΣΗΕΝΣΕΡ.

Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ.— Ὁ Νόμος οὗτος ἐκυρώθη διὰ Διατάγματος τῆς Ἀνάστη ἐν Συμβουλίῳ χρονολογουμένου ἀπὸ 3 Αὐγούστου 1897.